

Lausunto raportista ”Päätöksiä turvallisuudesta Turvallisuus osaksi kunnan sähköistä hyvinvointikertomusta”

Ensi ja turvakotien liitto on vuonna 1945 perustettu valtakunnallinen lastensuojelujärjestö, jonka yhteiskunnallinen tehtävä on puolustaa lapsen etua, turvata lapsen oikeus suotuisiin kasvuolosuhteisiin ja turvalliseen kehitykseen, tukea vanhemmuutta sekä ehkäistä perheväkivaltaa.

Ensi- ja turvakotien liitto kiittää mahdollisuudesta lausua tästä raportista.

On erinomaista, että turvallisuussuunnittelu ja siihen liittyvät kysymykset tulevat osaksi hyvinvointikertomusta. Tämä parantaa turvallisuussuunnittelun toimeenpanon mahdollisuuksia ja ymmärrystä sen liittymisestä mm. kunnan peruspalveluihin. Myös kansallisesti yhteinen käsitteistö ja hyvinvointitiedon määrittely edistävät turvallisuuden huomioimisen tasalaatuisuutta eri puolilla maata. Kannatamme niin ikään suunnittelun kehittämistä palvelun käyttäjän näkökulmasta ja laajempina kokonaisuuksina.

Järjestöjen osuudesta

Järjestöjä pyydettiin tuomaan esille seikkoja, jotka tulisi ottaa huomioon, jotta järjestöt olisivat jatkossa yhä enemmän mukana paikallisessa turvallisuussuunnittelussa. Ensi- ja turvakotien liitto kiittää siitä, että kolmannen sektorin merkitys ymmärretään ja yhteistyötä halutaan entisestään parantaa. Raporttiin liittyen teimme seuraavia huomioita:

- Järjestöt on mainittu raportissa useasti. Siitä huolimatta on riski, että järjestöt nähdään kunnissa vain käytännön työn ja palveluiden tuottamisen yhteistyökumppanina. On tärkeää, että kirjataan myös järjestöjen mukaan ottaminen suunnitteluun ja arviointiin, päätöksentekoon tiedolla vaikuttamiseen. Konkreettinen esimerkkinä s.16 maininta, että hyvinvointikertomusta valmistelee työryhmä yhteistyössä mm. järjestöjen kanssa. Valmistelijoiden tehtävänä on kirjata määriteltyjä tavoitteita ja toimenpiteitä ja niiden toteutumista sekä analysoida ja tulkita indikaattorista saatavaa tietoa ja tehdä päättäjille esityksiä kehittämiskohteista, resursoinnista sekä seurannasta ja arvioinnista. On tärkeää, että myös tässä vaiheessa järjestöt ovat mukana tuomassa arjen ja kansalaisten ääntä indikaattoreiden tulkintaan ja kehittämiskohteisiin.
- Raportissa korostetaan, että turvallisuussuunnitelman toimeenpanon kannalta on erittäin tärkeää, että siinä päätetyt asiat liitetään myös osaksi työhön osallistuvien järjestöjen tavoitteita ja toimintasuunnitelmia. Jotta tämä toteutuisi, on järjestöjen huomioiminen - kutsuminen suunnitteluun ja tiedonkulku - kuuluttava toiminnan rakenteisiin. Kuten raportissa mainitaan, henkilökohtaisiin suhteisiin perustuva yhteistyö ja sopiminen eivät enää riitä, eikä sellainen toimintamalli myöskään täytä avoimelle ja läpinäkyvälle hallinnolle asetettuja vaatimuksia.
- Hienoa, että liitteen 1 esimerkissä on kuvattu myös yhteistyö järjestöjen kanssa.

Indikaattoreista

Ensi- ja turvakotien liitto kiittää siitä, että lähisuhdeväkivallan esiintyvyys on otettu valtakunnalliseksi, kaikkia kuntia koskevaksi mittariksi, ja että lähisuhdeväkivallan muuta väkivaltarikollisuutta merkittävämpi vaikutus ihmisten turvallisuuteen ja turvallisuuden tunteeseen on huomioitu. Indikaattorissa olisi tärkeää huomioida vielä nämä seikat:

- Väkivallan uhreina olleiden lasten määrä pitäisi nostaa paikkakuntaakohtaiselta tasolta (ns. vinkkimittareista) valtakunnalliseksi, ja myös mukaan lähisuhdeväkivallan valtakunnalliseen indikaattoriin soveltuvin osin.
- Raportista ei käy ilmi mitä tietoa lähisuhdeväkivallasta poliisin tulostietojärjestelmä tuottaa. Mukaan tarvitaan ainakin
 - kotihälytykset, pahoinpitelyrikokset ja laittomat uhkaukset, joissa kysymys perheenjäsenten välisistä tilanteista
 - lapsiin kohdistuneet väkivalta- ja seksuaalirikokset, joissa perheenjäsen tekijänä
 - vainoamistapaukset, joissa tekijänä läheinen ihminen tai entinen kumppani.

On hyvä, että indikaattoreissa on huomioitu myös turvallisuuden tunne, se laajentaa osaltaan ymmärrystä siitä, että väkivalta ei ole vain fyysistä. Vinkkimittareissa esitetyn turvallisuuskyselyn lisäksi kouluterveyskyselyä voinee hyödyntää lasten ja nuorten turvallisuudentunteen tietolähteenä.

Yhdymme raportin laatineen työryhmän huoleen siitä, että turvallisuuden tunnetta kuvaavia tunnuslukuja ja mittareita on vain hyvin vähän käytössä. Ensi- ja turvakotien liitto on mielellään mukana niiden kehittämisessä.

Helsingissä 1.9.2014

Ensi- ja turvakotien liitto

Ritva Karinsalo
toimitusjohtaja

Sari Laaksonen
kehitysjohtaja